Projekt tygodnia: Przy wiejskiej drodze – w rytmie pracy dawnych zakładów przemysłowych i pracowni rzemieślniczych

W Zubrzycy Górnej, przy granicy polsko-słowackiej (w okolicach Babiej Góry), można zwiedzić jeden z najstarszych w Polsce skansenów – **Muzeum – Orawski Park Etnograficzny Zubrzyca Górna (lider projektu)**. Jego historia sięga wielu lat wstecz. W latach 30. XX wieku Dwór Moniaków wraz z terenem, gdzie dziś znajduje się skansen, został podarowany Skarbowi Państwa z intencją utworzenia w nim muzeum. Dwór, stanowiący serce skansenu, to dziś jego najważniejszy i najcenniejszy zabytek. W parku znajduje się ponad 60 obiektów, rozmieszczonych na 12 hektarach. Wśród nich można zobaczyć wiele chałup, Kuźnię Jabłońskich, kilka zagród (m.in. Wontorczyka, Czarniaków), tartak, białą karczmę oraz dzwonnicę. Zabudowania pochodzą z XVIII-XX wieku. Najstarsza jest ten teren skansenu, gdzie usytuowany jest Dwór Moniaków, którego historia sięga XVII wieku.

Większość budynków w skansenie stanowią obiekty mieszkalne. Tymczasem w rejonie Ziemi Sądeckiej i Orawy na obszarach wiejskich działało wiele zakładów przemysłowych oraz pracowni rzemieślniczych. Dzięki nim mieszkańcy mogli, szczególnie w okresie zimowym, funkcjonować niezależnie od miast. Obok zabudowań mieszkalnych prowadziły swoją działalność między innymi kuźnie, olejarnie czy magle. Takich obiektów w zubrzyckim skansenie było przez lata bardzo mało głównie dlatego, że większość budynków tego typu oraz ich wyposażenie uległo zniszczeniu. Dzięki projektowi „Przy wiejskiej drodze – w rytmie pracy dawnych zakładów przemysłowych i pracowni rzemieślniczych” możemy dzisiaj zwiedzać w skansenie trzy nowe obiekty przemysłu wiejskiego – farbiarnię, magiel i zagrodę. Pierwszy z nich to rekonstrukcja zabytkowego murowanego budynku farbiarni. Dopełnienie ekspozycji stanowi budynek magla. Ekspozycje zostały tak wyposażone, aby odwiedzający mogli zapoznać się z całym procesem technologicznym farbiarstwa orawskiego oraz maglowania, a także spróbować swoich sił przy farbowaniu i drukowaniu płótna z użyciem klocków

Polskim partnerem projektu było **Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu**, które dzięki realizacji tego przedsięwzięcia zabezpieczyło i poddało konserwacji zabytki związane z dawną architekturą przemysłu wiejskiego, a później umiejscowiło je w Sądeckim Parku Etnograficznym – największym skansenie w Małopolsce. Na powierzchni 20 hektarów zgromadzono kilkadziesiąt budynków, w tym XVII-wieczny dwór szlachecki, folwark dworski oraz świątynię.

Słowackimi partnerami projektu byli: Slovenské národné múzeum v Bratislave, Múzeum oravskej dediny v Zuberci-Brestovej oraz Oravské múzeum v Dolnom Kubíne

Projekt jest współfinansowany z Funduszy Europejakich na kwotę 1,4 mln euro i realizowany w ramach Programu Interreg Polska-Słowacja 2014-2020.